

P7_TA(2011)0590

Ázerbájdžán, zejména případ Rafika Tagiho

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. prosince 2011 o Ázerbájdžánu, zejména o případu Rafiqa Tagiho

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předcházející usnesení o Ázerbájdžánu, zejména na usnesení o lidských právech,
  - s ohledem na závěry druhého summitu o Východním partnerství, který se konal ve dnech 29.–30. září 2011,
  - s ohledem na dohodu o partnerství a spolupráci mezi ES a Ázerbájdžánem, která vstoupila v platnost v roce 1999,
  - s ohledem na prohlášení mluvčího vysoké představitelky EU Catherine Ashtonové ze dne 12. října 2011,
  - s ohledem na závěry dvanáctého zasedání Rady pro spolupráci EU–Ázerbájdžán, které se konalo v Bruselu dne 25. listopadu 2011,
  - s ohledem na čl. 122 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Rafiq Tagi, přední ázerbájdžánský spisovatel a novinář podlehl 23. listopadu 2011 v Baku následkům zranění, která utrpěl během brutálního útoku nožem, ke kterému došlo o čtyři dny dříve;
- B. vzhledem k tomu, že ázerbájdžánská vláda zahájila kriminální vyšetřování tohoto útoku;
- C. vzhledem k tomu, že Rafiq Tagi byl údajně během týdnů, které útoku předcházely, terčem výhrůžek smrti, jež byly patrně odvetou za článek, který byl mj. zveřejněn na internetových stránkách rozhlasové stanice *Radio Azadlyq* (Svoboda) dne 10. listopadu 2011, v němž kritizoval současnou íránskou vládu;
- D. vzhledem k tomu, že Rafiq Tagi byl v květnu 2007 odsouzen k výkonu trestu na základě obvinění, že podněcuje nábožensky podmíněnou nenávist, a sice kvůli článku, který napsal pro noviny *Sanat*, v němž uvádí, že islámské hodnoty stojí v cestě ázerbájdžánské integraci do evropských struktur a zpomalují demokratický pokrok této země;
- E. vzhledem k tomu, že po zveřejnění zmíněného článku vůdčí íránský duchovní - velký ájatolláh Fázil Lankarání, vynesl nad Rafiqem Tagim fatvu a žádal jeho smrt; vzhledem k tomu, že fatva byla rovněž vynesena nad vydavatelem novin *Sanat* Samirem Sadagatoglu, a je požadována i jeho smrt;
- F. vzhledem k tomu, že íránské orgány tuto fatvu nikdy neodsoudily, což lze považovat za podněcování k vraždě, ani jasně nevyjádřily, že kdokoli podezřelý z podněcování, plánování, vykonání či napomáhání útokům na Rafiqa Tagiho či Samira Sadagatoglu by

měl být povolán ke spravedlnosti;

- G. vzhledem k tomu, že Výbor OSN pro lidská práva, který dohlíží na provádění Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, jehož smluvní stranou Írán je, nedávno vyjádřil obavy v souvislosti s článkem 226 íránského trestního zákoníku, kde se uvádí, že „spáchání vraždy bude pomstěno, pokud si ovšem zavražděná osoba smrt nezasloužila podle islámského práva“; vzhledem k tomu, že vynesení fatvy se používá k obhájení toho, že si daná osoba „smrt zaslouží“;
  - H. vzhledem k tomu, že ázerbájdžánské orgány nikdy jasně neodsoudily fatvu ani veřejné výhrůžky smrti, jejichž terčem se stal Rafiq Tagi v průběhu soudního procesu, který byl proti němu veden za „hanobení náboženství“ v roce 2007; vzhledem k tomu, že o jeho smrti se ve vysílání státní televize informovalo jen minimálně a zmíněné orgány dosud jeho smrt veřejně neodsoudily;
  - I. vzhledem k tomu, že ázerbájdžánské orgány mají nedostačující záznamy o vyšetřování útoků na novináře, což podstatně přispívá k atmosféře strachu a beztrestnosti, která se šíří mediálním prostředím v posledních letech;
  - J. vzhledem k tomu, že Ázerbájdžán se aktivně účastní evropské politiky sousedství a Východního partnerství, je zakládajícím členem shromáždění Euronest a je odhodlán dodržovat demokracii, lidská práva a zásady právního státu, které jsou klíčovými hodnotami těchto iniciativ;
  - K. vzhledem k tomu, že Ázerbájdžán zaujme dočasně místo v Radě bezpečnosti OSN na období 2012–2013 a že se zavázal se ctít hodnoty vyjádřené v Chartě lidských práv OSN;
  - L. vzhledem k tomu, že Ázerbájdžán je členem Rady Evropy a smluvní stranou Evropské úmluvy o lidských právech, jakož i několika dalších mezinárodních smluv v oblasti lidských práv, včetně Mezinárodního paktu o občanských a politických právech;
  - M. vzhledem k tomu, že Ázerbájdžán se zavázal dodržovat lidská práva jako součást klíčových evropských hodnot v rámci svého členství v Radě Evropy, OBSE, akčního plánu evropské politiky sousedství a společného prohlášení pražského summitu o Východním partnerství;
1. rozhodně odsuzuje vraždu Rafiqa Tagiho a vyjadřuje obavy nad bezpečností Samira Sadagatoglu; vyjadřuje své zklamání nad tím, že ázerbájdžánské orgány vraždu Rafiqa Tagiho jasně neodsoudily a nezajistily, aby veřejnost byla informována o vyšetřování okolností jeho smrti;
  2. vítá krok ázerbájdžánské vlády zřídit zvláštní pracovní skupinu pro vyšetřování vraždy Rafiqa Tagiho; vyzývá ázerbájdžánské orgány k zajištění toho, aby vyšetřování bylo důkladné a efektivní a aby zločinci byli stíháni a postaveni před soud v rámci procesu, který bude splňovat mezinárodní normy pro spravedlivý soudní proces;
  3. vyzývá ázerbájdžánské orgány, aby učinily vše pro to, aby ochránily život a bezpečí Samira Sadagatoglu;
  4. upozorňuje na skutečnost, že Mezinárodní pakt o občanských a politických právech zakotvuje svobodu myšlení a projevu, včetně kritiky náboženství a systémů víry;

zdůrazňuje, že právo na svobodný projev, jak na internetu, tak i mimo něj, je základem svobodné a demokratické společnosti a ochrany a podpory dalších práv; vyzývá ázerbájdžánské orgány, aby se vyvarovaly zneužití trestního práva s cílem zadusit svobodnou diskusi o náboženství;

5. opakuje, že neomezený přístup k informacím a komunikaci a necenzurovaný přístup k internetu (svoboda internetu) a všeobecná práva zcela podmiňují lidská práva, jako je svoboda slova a přístup k informacím, jakož i zajištění transparentnosti a odpovědnosti v rámci veřejného života;
6. trvá na tom, že výhrůžky a podněcování k násilí vůči jednotlivcům, kteří vyjadřují názory, jež jsou považovány některými stoupenci náboženství a systémů víry za „ofenzivní“, je zcela nepřijatelné a že osoby zodpovědné za takové hrozby a podněcování musí být stíhány a svoboda slova i bezpečnost ohrožených jedinců musí být plně zaručena;
7. apeluje na íránské orgány, aby odstranily koncepci „zasloužené smrti“ z revidované verze trestního zákoníku, o které se právě diskutuje v íránském parlamentu; velmi se obává, že existence fatvy spojené s výzvou někoho zabít by mohla být u íránských soudů použita na obhajobu osob, které jsou obviněny z vraždy, z důvodu, že oběť si „smrt zasloužila“; naléhavě vyzývá íránské orgány k zajištění toho, aby každý, kdo je podezřelý z podněcování, plánování, spáchání či napomáhání vraždě, ať už oběť přijde o život v Íránu nebo jinde, byl postaven před soud v rámci procesu, který bude splňovat mezinárodní normy pro spravedlivý soudní proces;
8. vyzývá íránské orgány, aby nabídly nezbytnou spolupráci ázerbájdžánským orgánům v průběhu vyšetřování vraždy Rafiqa Tagiho, a zajistily, aby íránští duchovní nenabádali k vraždě, ani v Íránu, ani v žádné jiné zemi;
9. vyzývá ázerbájdžánské orgány, aby skutečně prokázaly svůj závazek dodržovat lidská práva a plnily své povinnosti podle mezinárodního práva a v rámci shromáždění Euronest, Východního partnerství či jakékoli budoucí dohody o přidružení s EU, a chránily především právo na život a svobodu slova;
10. lituje selhání ázerbájdžánských orgánů ve věci udělení víza zpravodajovi Parlamentního shromáždění Rady Evropy pro tematiku politických vězňů; vyzývá ázerbájdžánskou vládu, aby tomuto zpravodajovi umožnila návštěvu země s cílem prověřit situaci údajných politických vězňů;
11. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení vládám a parlamentům Ázerbájdžánské republiky a Íránské islámské republiky, ESVČ, Radě, Komisi a Radě OSN pro lidská práva.